

Силабус освітнього компоненту «ЗБРОЙНА БОРОТБА ЗА УКАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ (1917-1921 РОКИ)

Галузь знань: 01 освіта/Педагогіка, 03 Гуманітарні науки
Спеціальності: 014 Середня освіта, предметна спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта); за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Історія та правознавство); 032 Історія та археологія
Освітньо-професійні програми: Середня освіта (Історія); Історія
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Рік навчання: 2025-2026
Семестр: 1-2

Структурний підрозділ	Кафедра історії України, історичний факультет
Викладач: 	ПІБ: Олійник Сергій Васильович Посада: доцент кафедри історії України Науковий ступінь: кандидат історичних наук Вчене звання: доцент E-mail: oliinyk.serhii@kpnu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра історії України. Профайл викладача: https://histua.kpnu.edu.ua/serhii-vasylovych-oliinyk/ ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9130-1575
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25868
Статус дисципліни	Вибірковий освітній компонент
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	4 кредитів ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна

Політика дисципліни	<u>Академічна доброчесність</u>. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ <u>Відвідування занять</u>. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» UR: https://surl.li/objtnx <u>Неформальна освіта</u>. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)». URL: https://surl.li/kqfrrt
Що будемо вивчати?	Мета курсу полягає у наданні необхідних знань здобувачам вищої освіти з історії збройної боротьби за українську державність у 1917-1921 роках, не лише теоретичного, а й практичного змісту, які б вони змогли застосувати в дослідницьких і викладацьких цілях в освітніх закладах різного типу. Структурно програма передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти з сучасними концепціями та теоретичними підходами до вивчення історії збройної боротьби за українську державність у 1917-1921 роках; з'ясування її періодизації; подання системного фактичного матеріалу; продовження розвитку навичок роботи з джерелами, науковою та навчальною літературою та вміння застосовувати їх у практичній роботі.
Чому це треба вивчати?	Навчальна дисципліна забезпечує формування цілісних і системних знань, конкретно-історичного матеріалу з історії збройної боротьби за українську державність в 1917-1921 років, оволодіння методами історичного аналізу, наукового пошуку з метою використання їх у професійній діяльності.

Яких результатів можна досягнути?	• Розуміння потреби і специфіки історії збройної боротьби за українську державність у 1917-1921 роках для сучасної наукової і освітньої сфери України, підвищення рівня історичної свідомості її громадян. • Виявлення необхідного обсягу джерельної та історіографічної бази з конкретних проблем, і в цілому, збройної боротьби за українську державність у 1917-1921 роках. • Наявність глибоких і обґрунтованих знань з означеної проблеми її основних подій та фактів. • Критичне усвідомлення зв'язків між теперішніми подіями та минулими процесами. • Розширення і поглиблення володіння науково-термінологічним апаратом, означеннями, поняттями. • Уміння робити об'єктивні оцінки подій збройної боротьби а українську державність у 1917-1921 роках та використовувати їх в практичному застосуванні в ході дискусій, обміну думками, науково-освітній діяльності.
Як можна використовувати набуті знання та уміння?	Набуті знання та уміння уможливають становлення та розвиток професійних якостей історика та сформулюють умови для якісної його фахової реалізації. Майбутні фахівці зможуть вільно оперувати історичним матеріалом, аналізувати події та факти минулого, зокрема ті, що стосуються збройної боротьби за українську державність в 1917-1921 роках, формувати причинно-наслідкові зв'язки, критично оцінювати результати історичних подій, об'єктивні та суб'єктивні чинники, які впливали на історичний процес.
Зміст дисципліни	Вступ. Історіографія та джерельна база. Військова політика Української Центральної Ради. Українізація війська. Перша війна УНР з радянською росією. Селянський повстанський рух. Вільне козацтво. Військова політика Української Держави. Військова політика ЗУНР. УГА. Українсько-польська війна 1918-1919 років. Антигетьманське повстання. Військова політика Другої УНР (Директорії). Друга війна УНР з радянською росією. Повстанська стихія. Махновці. «Холодноярівська республіка». Війна УНР зі ЗСПР. Перший зимовий похід. Українсько-польський воєнно-політичний союз. Війна з радянською росією 1920 року. Повстанський рух 1921 року. Другий зимовий похід.
Методи навчання	Загальнонаукові, фахові й психолого-педагогічні методи, продуктивні методи: проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, бесіди, електронні лекції, дистанційні консультації; сучасні методи навчання, спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Міждисциплінарні зв'язки	Дисципліна пов'язана з рядом інших навчальних дисциплін, а саме з «Українська історіографія», «Історія України», «Новітня історія країн Європи і Америки», «Військова історія України».
Інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Бережинський В.Г. Військова організація основних українських державних формувань; [Акад. Збройн. Сил України]. Київ, 1995. Ч.3. 39 с. 2. Військове будівництво в Україні у ХХ столітті: історичний нарис, події, портрети / [За заг. ред. Кузьмука О. І.]. Київ: Ін юре, 2001. 448 с. 3. Голубко В. Армія Української Народної Республіки 1917-1918. Утворення та боротьба за державність. Львів: Кальварія, 1997. 275 с. 4. Завальнюк О. М., Олійник С. В. Українська Галицька армія на Поділлі (липень 1919- травень 1920 рр.): Монографія. Вид. 2-е, доп. і перероб. Кам'янець-Подільський, 2013. 292 с. 5. Історія війн і збройних конфліктів в Україні: енцикл. довід. /Авт.-упоряд. О. І. Гуржій та ін.]. Київ: Вид. гуманіст. л-ри, 2004. 250 с. 6. Історія українського війська (1917-1995) / В. Гриневич, Л. Гриневич, Р. Колісник та ін. [Упоряд. Я. Дашкевич]. Львів: Світ, 1996. 840 с. 7. Історія українського війська (від княжих часів до 20-х років ХХ ст.). 4-е вид., змінене і доповн. / І. Крип'якевич, В. Гнатевич, З. Стефанів та ін. Львів: Світ, 1992. 702 с. 8. Історія українського війська /М. Відейко, А. Галушка, В. Лободаєв, М. Майоров та ін. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 414 с. 9. Литвин М.Р. Українсько-польська війна 1918-1919. Львів, 1998. 478 с. 10. Мамчак М. Україна: Шлях до моря. Історія Українського флоту. Снятин: Прут Принт, 2007. 404 с. 11. Папікян А.Л. Збройні сили України двадцятого століття. Львів: Кобзар, 1999. 308 с. 12. Руккас А. «Разом з польським військом»: Армія Урмія Української Народної Республіки 1920 р. (структура, організація, чисельність, уніформа). Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2013. 480 с. 13. Удовиченко О. І. Україна у війні за державність: історія організації і бойових дій Українських Збройних Сил 1917-1921. Київ: Україна, 1995. 206 с. Додаткова: 14. Доценко О. Літопис Української революції: Матеріали й документи до історії Української революції. 1917-1922. Київ-Львів, 1923. Т.2. Кн.4. 362 с. 15. Завальнюк О. Олійник С. Бій під Сидоровим 25 липня 1920 року: забута звитяга армія УНР Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету

	імені Івана Огієнка: історичні науки. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. Т. 40. С. 195-205. 16. Кшонстек Т. Замойська Битва і оборона Замості в серпні 1920 року // Польща та Україна в боротьбі за незалежність 1918-1920 /під ред. Т. Кшонстки. Варшава, 2010. С.223-314 17. Котляр Ю. В. Військова історія України: Навч. посіб. Миколаїв-Одеса: Миколаївський навчально-науковий центр Одеського нац. ун-ту ім. І. І. Мечнікова, 2000. 101 с. 18. Литвин С. Суд історії: Симон Петлюра і петлюріана. Київ: Вид-во імені Олени Теліги, 2001 640 с. 19. Нариси воєнно-політичної історії України: Навчальний посібник /С. О. Кубіцький, В. Л. Кирик, А. Б. Єрмоленко, С. В. Сірий, В. Г. Безбах. Київ: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. 375 с. 20. Реснт О. П. Славетна Україна. Битви та повстання імперської доби і визвольні змагання 1917-1921 років. Київ: Арій, 2023. 272 с. 21. Савченко В. Дванадцять війн за Україну / Пер. з російської А.Сопронюка. Київ: Нора-Друк, 2016. 480 с. 22. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 620 с., 124 с. іл. (Україна. Нариси історії). 23. Шанковський Л. Українська армія в боротьбі за державність. Мюнхен, 1958. 319 с.											
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (16 год.), семінарські заняття (16 год.), самостійна робота (88 год.).											
Система оцінювання результатів навчання	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота (аналітичне завдання). Розподіл балів, які отримують студенти <table><tr><td colspan="2">Поточний і модульний контроль</td><td>Сума</td></tr><tr><td colspan="2">Змістовий модуль 1 (100 балів)</td><td>100</td></tr><tr><td>Поточний контроль</td><td>МКР</td><td rowspan="2">балів</td></tr><tr><td>60 балів</td><td>40 балів</td></tr></table>	Поточний і модульний контроль		Сума	Змістовий модуль 1 (100 балів)		100	Поточний контроль	МКР	балів	60 балів	40 балів
Поточний і модульний контроль		Сума										
Змістовий модуль 1 (100 балів)		100										
Поточний контроль	МКР	балів										
60 балів	40 балів											

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». https://surl.li/gbbxpm
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота
Підсумковий контроль	Залік